

Міністерство освіти і науки України
Управління освіти, науки та молоді Волинської облдержадміністрації
Комунальна установа “Волинська обласна Мала академія наук”

СХВАЛЕНО

Засідання педагогічної ради
комунальної установи “Волинська
обласна Мала академія наук”
Протокол № 1
від 18 березня 2019 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ комунальної установи
“Волинська обласна Мала академія
наук”
№ 25 від 18 березня 2019 року

Положення

**про академічну доброчесність учасників
освітнього процесу комунальної установи
“Волинська обласна Мала академія наук”**

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
комунальної установи «Волинська обласна Мала академія наук»

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність комунальної установи «Волинська обласна Мала академія наук» (далі - Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення надання якісних освітніх послуг здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на основі Конвенції ООН «Про права дитини»(1989), Конституції України, Законів України: «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», «Про видавничу справу», Цивільного Кодексу України, Статуту КУ «ВО МАН», Правил внутрішнього трудового розпорядку, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.

1.3. Мета Положення про академічну доброчесність:

- забезпечення стандартів академічної доброчесності в освітньому середовищі КУ ВОМАН (освітній, науковій, виховній тощо);
- формування паритетних взаємовідносин між учасниками освітнього процесу;
- запобігання порушення норм академічної доброчесності;
- підвищення довіри до результатів навчання та результатів інтелектуальних заходів;
- формування позитивного іміджу та зростання авторитету закладу.

1.4. Це Положення закріплює норми і правила поведінки у трьох основних сферах : освітній (навчальній), науковій та виховній.

1.5. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу (педагогічних працівників, наукових керівників секцій, здобувачів освіти, їх батьків чи осіб, які їх замінюють) та співробітників закладу.

1.6. Дотримання норм академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу забезпечує довіру, прозорість та гарантує якість освітнього процесу.

II. Визначення та принципи академічної
доброчесності закладу освіти

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів, норм та правил визначених законом, якими мають керуватися учасники

освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження навчальної, наукової, (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, результатів досліджень, наукових (творчих) досягнень, попередження порушень освітнього процесу.

2.2. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається:

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної тощо);
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.3.. Забезпечення академічної доброчесності у закладі формується на принципах:

- законності пріоритету прав і свобод людини та громадянина;
- рівноправності;
- науковості
- відкритості і прозорості;
- демократизму;
- соціальної справедливості;
- гарантування прав і свобод;
- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;

- поваги та взаємної довіри;
- відповідальності за порушення академічної доброчесності.

III Механізм забезпечення академічної доброчесності

3.1. Етика та академічна доброчесність забезпечуються:

3.1.1. учасниками освітнього процесу шляхом:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції та законів України;
- утвердження позитивного іміджу закладу освіти,
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання проявам корупції та хабарництва;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази закладу;
- дотримання спеціальних законів за порушення академічної доброчесності та даного Положення, зокрема, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм авторського права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту», цим Положенням та іншими нормативними актами та законами.

3.1.2. здобувачами освіти шляхом:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- подання на оцінювання самостійно виконаної роботи, що не є запозиченою, переробленою з іншої, або виконаної третіми особами;
- поваги, честі і гідності інших осіб;
- використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації;
- нефальсифікації або нефабрикування інформації, наукових результатів з їх використанням у пошуково-дослідницькій роботі;
- непропонування хабара за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;
- несення відповідальності за порушення академічної доброчесності
- самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю;

- особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- самостійністю проведення наукових досліджень;
- дотримання правил авторського права;
- дотримання Правил поведінки та Правил внутрішнього розпорядку.

3.1.3. педагогічними працівниками шляхом:

- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- якісного виконання своїх функціональних обов'язків;
- впровадження у свою діяльність інноваційних методик та практик навчання;
- підвищення своєї кваліфікації відповідно до вимог законодавства;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі , написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- нерозголошення конфіденційної інформації з обмеженим доступом та іншої інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації;
- надання достовірної інформації;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- уникання приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- несення відповідальності за порушення академічної доброчесності;
- повідомлення адміністрації про факти порушення норм і вимог цього Положення .
- надання якісних освітніх послуг з використанням інноваційних методик та практик в галузі освіти ;
- обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях Педагогічної та Методичної рад;
- колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- дотримання Правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- об'єктивного та неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

3.2. Заходи з попередження недотримання норм, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної

доброчесності

- 3.1. Ознайомлення всіх учасників освітнього процесу з Положенням про академічну доброчесність.
- 3.2. Обов'язкове ознайомлення з Положенням працівників при прийомі на роботу.
- 3.3. Ознайомлення працівників установи із Правилами внутрішнього розпорядку закладу.
- 3.4. Проведення різних форм навчання з педагогічними працівниками, (як колективних та індивідуальних) щодо знань правил академічної доброчесності;
- 3.5. Інформування педагогів ВО МАН про сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат при рецензуванні учнівських робіт на конкурси, конференції тощо.
- 3.6. Забезпечення моніторингу методичних матеріалів, матеріалів конференцій, статей педагогів на предмет дотримання академічної доброчесності.
- 3.7. Інформування батьківської громади на загальних та батьківських зборах про необхідність формування у слухачів академічної доброчесності.
- 3.8. Проведення роз'яснювальної роботи, виховних бесід із здобувачами освіти з питань інформаційної діяльності, правильності написання науково-дослідницьких робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань.
- 3.9. Проведення експертної оцінки та перевірки науково-дослідних робіт (за допомогою спеціалізованих програм) щодо ознак академічного плагіату.
- 3.10. Проведення заходів педагогічними працівниками установи зі здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення правил академічної доброчесності.
- 3.11. Оприлюднення на сайті закладу Положення про академічну доброчесність.

IV Форми прояву академічної недоброчесності

- 4.1. Формами проявів академічної недоброчесності є:
 - академічний плагіат;
 - академічне шахрайство;
 - виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних робіт, наукових досліджень);
 - порушення методики виконання досліджень;
 - академічна фальсифікація та фабрикація – публікація вигаданих результатів досліджень чи будь-яких даних;
 - приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або

внесення до списку авторів, наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;

- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом.

4.1.1. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства та без належного оформлення посилань.

Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень. Перевірці на академічний плагіат підлягають: навчальні, науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти занять та виховних заходів, що готуються до друку, рукописи статей, тези доповідей, які надсилаються до редакцій фахових видань).

Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють заступники директора з навчально-виховної роботи та методисти.

Форми академічного плагіату:

- використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту, фото), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;
- цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;
- спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;
- представлення в якості власного твору (есе, дослідницької роботи, творчого проєкту, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки.

4.1.2 Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

- посилення на джерела, які не використовувалися в роботі;
- використання під час контрольних робіт заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- списування: використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної тощо);

- повторна публікація своїх наукових результатів;
- захист науково-дослідницької роботи іншою особою.

4.1.3 **Академічний обман** – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

4.1.4. **Академічне хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди. Неправомірна вигода – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

4.1.5 **Конфлікт інтересів** – наявність у особи приватного інтересу у сфері, у якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

4.1.6. **Приватний інтерес** – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими поза службовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

4.1.7. **Службова недбалість** – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

4.1.8. **Зловживання впливом** – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

V. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

5.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

5.2. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначається спеціальним законом та цим Положенням

5.3. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники притягаються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
 - адміністративна та кримінальна;
 - відмова у встановленні педагогічної категорії чи присвоєнні педагогічного звання;
 - позбавлення встановленої педагогічної категорії чи присвоєного педагогічного звання;
 - інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.
- Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, у т.ч. звільнення з роботи, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

5.4. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі освіти притягаються до таких форм відповідальності:

- попередження;
 - повторне написання науково-дослідницької роботи з іншої теми;
 - у разі виявлення академічного плагіату робота учасника конкурсу-захисту анулюється;
- у разі повторних випадків учасник не допускається до участі в конкурсах, олімпіадах, турнірах тощо

VI. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників.

6.1. Для забезпечення виконання норм Положення в установі створюється Комісія з питань академічної доброчесності та етики (далі – Комісія).

6.2. Комісія – незалежний орган КУ ВОМАН для розгляду питань, пов'язаних із порушенням правил Положення про академічну доброчесність.

6.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством України, нормативно-правовими актами у сфері освіти, Статутом, іншими нормативними (локальними) актами та цим Положенням.

6.4. Персональний склад Комісії затверджується наказом директора за поданням Педагогічної ради.

6.5. До складу Комісії входять: заступник директора, представники педагогічного колективу, батьківської громадськості та учнівського самоврядування у співвідношенні 3:1:1.

6.6. Комісія зі свого складу обирає голову, заступника та секретаря шляхом закритого голосування.

6.7. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення.

6.8. За відсутності голови його обов'язки виконує заступник.

6.9. Секретар забезпечує підготовку матеріалів до розгляду та веде протоколи засідань.

6.10. Термін повноважень Комісії – 3 роки

6.11. Формат роботи Комісії - засідання.

6.12. Засідання можуть бути планові та позачергові, (за потреби)

6.13. Рішення приймаються більшістю голосів, відкритим голосуванням.

6.14. Засідання Комісії оформляється протоколом, який підписує голова та секретар.

6.15. Комісія звітує про свою роботу на Педагогічній раді один раз на рік

6.16. Повноваження Комісії:

- отримувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв, готувати висновки щодо фактів порушення норм цього Положення;

- використовувати доступні програмні засоби для достовірної ідентифікації фактів порушення норм академічної доброчесності;

- залучати до роботи експертів вузькоспеціалізованих галузей знань;

- ініціювати проведення інформаційних кампаній щодо реалізації принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі установи;

- надавати рекомендації та пропозиції щодо більш ефективного дотримання норм цього Положення;

- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів.

6.17. Кожен учасник освітнього процесу має право звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення.

6.18. Особа, якій стали відомі факти порушення норм Положення повинен звернутися до голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови.

6.19. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви Комісією не розглядаються.

6.20. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності.

3.21. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення щодо розглянутого прецеденту. Зазначені висновки подаються директору для подальшого прийняття рішення.

6.22. Комісія розглядає питання щодо порушення морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення за потребою або ж за заявою учасників освітнього процесу.

VII. Прикінцеві положення

7.1. Положення ухвалюється Педагогічною радою закладу і набирає чинності з моменту підписання наказу директором ВО МАН.

7.2. Після затвердження, Положення доводиться до відома працівників підпис та публікується на офіційному сайті КУ ВО МАН.